І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 124. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ЛИПНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 7, 1966 No. 124. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 6-го липня 1966

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ЛИНДОН Б. ДЖАНСОН сповістив під час своєї вівтіркової пресової конференції, що крім чотирьох нових суддів для апеляційних судів в Омага, Шикаго і Мілвокі і для федерального суду Флориди, він найменував ще Вілфріда Джансона з Річленду, Ваш., на члена Комісії для справ атомової енергії, президента університету Вест Вірджінії Пола Міллера на асистента секретаря виховання і Френка ДіЛуччіо на асистента внутрішніх справ.

РАБІН ДЖЕКОБ К. ШЕНКМЕН З НЮ РОЧЕЛЛ, Н. Й. виступив на 14-му Конґресі Світового Союзу Проґресивного Юдаїзму у Лондоні із гострим засудженням переслідувань жидів у Совєтському Союзі, кількість яких вставлюють тепер на три мільйони. Зокрема таврував Шенкмен совєтську облуду в нібито гуманітарному трактуванні жидівської меншости.

ПОСАДНИК МІСТА ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ., ТОМАС ВІЛЕН найменував 46-літнього негра Семюела Скотта на суддю поліційного суду. Скотт, колишній професор права в Стейтовому Коледжі Савт Каролайни, буде першим суддею негритянського походження в цьому місті.

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ҐЮМБЕРТО КАСТЕЛЬО БРАНКО позбавив окремим декретом політичних прав 46 осіб, здебільшого діячів Бразилійського Демократичного Руху, які домагалися загального і безпосереднього голосування під час заповіджених виборів на президента Бразилії. Бранко, як і інші керівники теперішнього бразилійського мілітарного режиму, перестерігають, що загальне голосування може допомогти комуністам захопити владу у державі.

СЕНАТОР РОБЕРТ Ф. КЕННЕДІ ЗАПОВІДАЄ, що бомбардування Ганой і Гайфонґ віддалює можливості замирення у В'єтнамі. Сенатор не погоджується з урядом щодо війни в Південно-Східній Азії. Він заявив, що на його думку бомбардування цих міст тільки скріплює єдність в'єтнамців проти Америки.

КОМІСІЯ АТОМОВОЇ ЕНЕРҐІЇ ВИМАГАЄ, щоб американський уряд дозволяв на будову атомового реактора в інших країнах лише умовно. З уваги на небезпеку поширення атомової зброї, ця комісія вимагає, щоб уряд контролював атомові реактори, щоб вони не були використані для військових цілей. Цю політику контролі застосування атомових реакторів підтримує уряд Канади.

В АМЕРИКАНСЬКІЙ АРМІЇ ВСТАНОВИЛИ НОВИЙ ВІЙСЬКОВИЙ СТУПІНЬ сержанта-майора, що буде старшим дорадником шефа штабу. Шеф штабу армії генерал Гаролд Джонсон прийме першого такого офіцера в Пентаґоні 11 липня. Його обов'язком буде наглядати над вишколом рекрутів, як також дбати про мораль вояків, про їхню винагороду і підвищення у війську.

УМОВО ХВОРІ ПАЦІЄНТИ у стейтовій лікарні Ларнед, в Канзас, затримали як закладників сім членів обслуги. Понад 150 стейтових поліціянтів прибули із запасом слізного газу, щоб допомогти визволити закладників. Пацієнти намагались утекти, повибивавши вікна в лікарні. Але під кінець дня хворі здались, випустивши закладників неушкодженими.

У СВІТІ

У ТОКІЮ ПОЧАЛАСЯ ВЕЛИКА АМЕРИКАНСЬКО-ЯПОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ, в якій з американського боку беруть участь державний секретар Дін Раск, секретар торгівлі Джан Т. Коннор, секретар рільництва Орвілл Фріман, секретар праці Віллярд Вірц і секретар внутрішніх справ Стюарт Удалл. Державний секретар Дін Раск підкреслив у своїй вступній промові, що Японія повинна оцінювати війну у В'єтнамі „з точки погляду — яку Азію Японія хотіла б мати в майбутньому".

КОНФЕРЕНЦІЯ СССР І ЙОГО ЕВРОПЕЙСЬКИХ САТЕЛІТІВ У БУКАРЕШТІ РОЗПОЧАЛАСЬ в минулий понеділок скреготом. В годину після її відкриття в колишньому королівському палаці — головачі 5-ох комуністичних сателітських держав вийшли та залишили на тригодинну нараду тільки совєтських і румунських „вершинних" делеґатів. На основі цього факту західні коментатори стверджують, що між СССР і Румунією все ще були розбіжності, що їх не вдалося вирівняти на недавній одноднкневій конференції у Москві.

Т. ЗВ. НАРОДНИЙ КОНҐРЕС СКАСУВАВ ТИТУЛ „досмертного президента", що його мав індонезійський президент Сукарно та заборонив йому видавати декрети. Водночас, Конґрес доручив генералові Сугарто скласти новий уряд до 17 серпня ц. р. та вступити в обов'язки президента, коли б його не стало. Конґрес потвердив „всі шляхи", які ведуть до замирення з Маляйзією та висловився за поворот Індонезії до Об'єднаних Націй. Єдиною поступкою Сукарнові була — невирішення покищо справи віце-президента та залишення Сукарнові титулу „лідера революції", як „без значення".

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД Е. ГОЛТ ПРОСЛАВЛЯВ ЗДА за їх політику у В'єтнамі та взагалі супроти Азії і твердив, що тверде становище Америки у В'єтнамі підбадьорило антикомуністів на цілому Далекому Сході та. м. і., підштовхнуло індонезійських генералів до рішучої кампанії проти комунізму. Прем'єр Голт перебуває тепер в Америці.

ДЕРЖАВНІ ВЛАСТІ В ТАЇ (СІЯМІ) ПОСИЛИЛИ оборону проти комуністичних партизанів в північно-східній частині краю. Створено організацію „Добровільців територіяльної оборони", де переводиться одномісячний військовий вишкіл, після якого члени тієї організації, виновані легкою стрільною зброєю, є своєрідною народною міліцією, що помагає війську і поліції. Китайські комуністи давно заповіли, що вони „сприятимуть визвольному рухові" в Таї, що було рівнозначне з заповіддю нової революційно-підривної диверсії комуністів, вишколюваних в Китаї.

ЧИСТКА В КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЇ СКРІПИЛА становище деяких головачів, а деякі нові виринули з-поміж нижчих партійних функціонарів. Президент Лію Шао-чі, прем'єр Чу Ен-лай, військовий міністер Лін Піао та партійний секретар Тенґ Гшіяо-пінґ закріпились на своїх становищах. Поруч із ними вийшли привітати Чу Ен-лая з поворотом з його подорожі до Румунії, Альбанії і Пакістану — Тао Чу і Єг Чієн-інґ, про яких до того часу не було чути.

29-тоновий сателіт заповідає успішну подорож на Місяць

Кейп Кеннеді, Флорида. — ЗДА вистрілили найважчу, бо 29-тоннову ракету, що рівночасно є сателітом, який може наново запалитись у просторі і вистрілити іншу ракету для полету на Місяць. Цей великий американський успіх в опануванні просторів доказує, що ЗДА мають всі дані дістатись на Місяць в 1969 році, як і було заповіджено. Ракета, що її вислали вчора в простори, запалюється водънем. Цей тип ракети призначений для Сатурна 5, що його тепер конструюють для полету на Місяць. Ракета довга на 92 стопи, важить 29 тонн, була випущена вчора Сатурном 1 о годині 10:53 вранці зі стації Кейп Кеннеді на Флориді і вона вилетіла на висоту 115 миль, завершивши у п'яти годинах свою пробну місію. Ракета-сателіт залишиться ще кілька днів у просторах, аж доки не впаде в атмосферу, де згорить. Для подорожі на Місяць конструюють велику 200 000-тоннову підставу, яка буде служити як Сатурн 1 для випущення земних ракет і як Сатурн 5 для випущення простірних кораблів, що їх призначення буде дістатись на Місяць. Д-р Вернер фон Браун, голова програми конструкції простірних супер-ракет, сказав, що вчорашній випуск ракети доказує, що вся конструкція Сатурна 5 правильна. Вчорашня проба мала доказати, що гидроґен, який потрібний для випуску ракети, можна перенести у простір, де немає тяготіння, і там він може наново запалитись для випуску нової ракети. Випущена вчора ракета окружила Землю двічі і — як вказують прилади, заінстальовані на ракеті, плинний гидроґен залишився у холодному стані, пристосований бути наново запалений для випуску нової ракети. Для подорожі на Місяць потрібно кількаступневої ракети, що може наново запалюватись у просторі і звідтам висилати нові менші ракети.

В Ню Йорку створено Ініціятивний Комітет для відзначення 50-их роковин Української Державности

Ню Йорк. — З ініціятиви Представництва ВО УНРади в ЗДА 30-го червня ц. р. відбулася громадська нарада з участю членів наших законодатних органів з 1917-1920 рр. (Центральної Ради і Трудового Конґресу). Присутні після ширшої дискусії однозгідно постановили покликати до життя Ініціятивний Комітет відзначення 50 роковин відновлення Української Державности у формі проголошення 1917 року незалежности Української Народної Республіки. До Ініціятивного Комітету покликано наступних Членів Центральної Ради, Трудового Конґресу та Членів Уряду УНР з часів визвольних змагань, а також Членів Уряду Закарпатської України, а саме: Прем'єр Б. Мартос, Полк. В. Кедровський, Я. Зозуля, В. Приходько, К. Туркало, І. Паливода, Ф. Мелешко, Б. Ржепецький, А. Штефан, Ю. Ревай, В. Комаринський, Є. Ріпецький.

Вирішено звернутися до Українського Конґресового Комітету в ЗДА з метою узгіднення і координації переведення цього визначного 50-ти літнього Ювілею відновлення Української Державности.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА В БРАЗИЛІЇ

Курітіба. — Заходами Жіночої Організації при центральній організації українців в Бразилії Хліборобсько-Освітньому Союзі, а зокрема завдяки старанням Реґіни Лапуньки, Ольги Горачук, Іванни Борушенко і Дарії Семчишин, влаштовано в Курітібі від 1-15 березня виставку українського мистецтва.

Поруч зі зразками наших вишивок і кераміки виставлено також зразки наших газетних та книжкових видань.

У Торонті помер нагло о. Ярослав Бенеш, душпастир-громадянин

Торонто. — У понеділок 4-го липня о год. 9-ій ранку тут помер нагло на удар серця на 51-му році життя відомий наш душпастир - громадянин, сотрудник української католицької церкви св. Покрови, св.п. о. Ярослав Бенеш. Покійний походив із с. Годи, пов. Коломия, де народився 25-го січня 1915-го року, бувши сином Миколи і Марії з Лисів Бенешів. Св. п. о. Ярослав Бенеш був активним членом Українського Народного Союзу у 432-му Відділі, та був співосновником і головою Контрольної Комісії заснованого в 1965-му році в Торонті 408-го Відділу УНС. Похорон відбудеться в п'ятницю, 8-го липня о год. 9-ій рано з похоронного заведення Карді - нал Фюнерал Говм при Аннет і Кіл вулицях в Торонті.

ПАМ'ЯТІ Д-РА М. М. ШЛЕМКЕВИЧА

Париж. — Заходами Наукового Т-ва ім. Тараса Шевченка в Парижі влаштовано 26 травня ц. р. Жалібну Сесію, присвячену пам'яті д-ра Шлемкевича.

Сесію відкрив проф. д-р В. Кубійович, а доповіді про творчий шлях цього визначного громадянина й мислителя виголосили: д-р О. Кульчицький і д-р В. Янів.

Андрій Добрянський і Тамара Вожаківська виступлять на Союзівці цієї суботи

Союзівка, Кергонксон. — У найближчу суботу, 9-го липня, в рямках щотижневих культурно - мистецьких та розвагових імпрез виступлять двоє видатних наших молодих артистів: соліст нюйорської Метрополітальної Опери баритон Андрій Добрянський, який співатиме пісні й арії, та молода і надійна наша балерина Тамара Вожаківська. Концерт відбудеться, як звичайно в концертовій залі „Веселки" о год. 8-ій ввечорі.

Андрій Добрянський

У неділю, 10-го липня, матимуть свій авторський вечір Оксана і Ярослав Пінот Рудакевичі. Темою їхнього вечора, що його попередить вступним словом ред. Богдан Кравців, будуть українські народні звичаї і традиції.

ДЖАНСОН ТАВРУЄ СОЮЗНИКІВ, ЩО КРИТИКУЮТЬ АМЕРИКУ ЗА В'ЄТНАМ

Вашінґтон. — Президент Линдон Б. Джансон заявив, що йому „трудно зрозуміти реакцію деяких країн, які не є заанґажовані (у в'єтнамській війні), але кілька років тому, коли їхня власна безпека була загрожена, потребували американських людей і тоді вони хотіли, щоб ми прислали їм наших вояків, а тепер очевидячки не розуміють, що ми пробуємо помагати іншим зберегти їх незалежність". Президент склав ту заяву під час своєї пресової конференції в минулий вівторок 5 липня ц.р., коли — на запит журналістів — він аналізував реакцію різних сторін на останнє бомбардування американськими літаками північно-в'єтнамських складів газоліни. Президент висловився дуже позитивно про вислідн того бомбардування, ствердивши, що поцілено 86 відсотків північно-в'єтнамських газолінових цистерн і складів, а знищено 57 відсотків. Президент прославляв військовий провід і всіх вояків у Південному В'єтнамі. Він потвердив ще раз відоме становище Америки супроти проблеми В'єтнаму. Президент повідомив, що вже в п'ятницю цього тижня стрінеться в Гонолюлю з адміралом Ґрантом Шарпом, головним командантом збройних сил ЗДА на Тихому океані. Він навів буквально частину звідомлення генерала Ерла Вілера, голови шефів об'єднаних штабів, в якому ген. Вілер стверджує, що у в'єтнамській війні американські війська не терпіли ніяких браків та що ніколи не обмежувано летунських дій з приводу будь-якої недостачі амуніції і що взагалі не було до цього часу в історії світу подібної могутньої допомоги зброю летунства наземним військам, як у В'єтнамі. Конференція американських губернаторів, яка тепер радить у Лос Анджелесі, звернулася до Президента з просьбою, щоб він вислав авторитетних своїх представників для поінформування їх про ситуацію у В'єтнамі. Президент повідомив, що він вислав туди генерала Анді Ґудпастера від об'єднаних шефів штабу, амбасадора Аверелла Гаррнмана і спеціяльного асистента Волта Ростова. Президент висловився взагалі про теперішню ситуацію у В'єтнамі, однаково на воєнному відтинку, як також щодо соціяльних і хліборобських реформ та заспокоєння в краю, дуже оптимістично.

Совєти і їх сателіти підписали декларацію про „мир і безпеку" в Европі

Букарешт. — Совєтський Союз і його 6 европейських сателітів — Польща, Чехословаччина, Мадярщина, Болгарія, Румунія і Східня Німеччина — підписали спільну декларацію про їх становище супроти головних европейських проблем, яке має гарантувати „мир і безпеку" в Европі. Текст тієї декларації має бути оприлюднений наприкінці цьоготижневої конференції в Букарешті. Факт, що Румунія підписала також ту декларацію, стверджує, що між большевиками і румунськими головачами прийшло до замирення — бодай назверх. До Букарешту прибув теж лідер зовнішньо - монгольських комуністів Юмджаґін Тсенденбаль. Зовнішня Монголія не належить до військового бльоку СССР і його европейських сателітів, так званого Варшавського пакту, але належить до т. зв. Комекону (Ради взаємної економічної допомоги, — комуністичного відповідника західній Европейській Економічній Спільноті). Наради Комекону мають відбутися безпосередньо після військово - політичних нарад членських держав Варшавського пакту.

Дві українки лавреатки паризької консерваторії

Париж (Р. Т. Голіян) — У просторій концертовій залі Французької Державної Консерваторії в Парижі, — якої історія та традиція сягають 1795 року — відбулася 28 червня блискуча церемонія закінчення навчального року 1965-66. В прияві директора департаменту музики міністерства культури п. М Ляндовського і під проводом ректора Консерваторії Ґалюа-Монврена, в окруженні імпозантного професорського складу, вручено конкурсові нагороди найкращим ученикам тієї славетної високої школи вокальної та інструментальної музики. Урочистість, що була публічним відзначенням осягів праці та селекцією нових талантів, згуртувала понад 200 адептів різних національностей і рас та численну авдиторію, яка щільно виповнила бальков і льожі, вітаючи рясними оплесками окремих лавреатів. Подія безперечно замітна навіть в незвичайно багатому музичному житті Парижа, але настільки професійна у своєму характері, що може видатись дивним, чому присвячується їй місце аж у спеціяльній кореспонденції. Річ однак в цьому, що на всю паризьку консерваторію і чи не уперше в її дуже довгій історії, трапилися дві українки, що знайшлися на перших конкурсових льокаціях, з найбільшим числом пунктів, побиваючи у своїх начальних секціях всі інші конкуренти, а саме Дарія Драгомирецька з Парижа і Юліяна Осінчук з Ню Йорку. Перша зі секції фортепіяну і

Юліяна Осінчук

гармонії, друга зі сольфежу і теорії музики.

Дарія Драгомирецька, учениця знаменитої Жан-Марі Даре та Моріса Франка, це вже абсольвентка Консерваторії з першою нагородою фортепіянового конкурсу жінок і зі золотою медаллю з гармонії (в додатку до двох з мин. років). Вона йде вже у світ як завершений мистець з відомим все більше іменем в музичних колах Парижу.

Юліяна Осінчук зі своїми 13 роками, динамічна, інвенційна і з глибокою напри - чуд музичною культурою, не дійшла ще так далеко. Це все ще наш музичний доріст, але з найкращими даними для музичної кар'єри першої величини. Передова учениця так тяжко доступної, славетної Наді Булянже, перейшла, після проф. Р. Савицького, основну музичну формацію у п. Тальми, відомого професора і композитора з Гантер Коледжу в Ню Йорку, — щоби опинитися згодом у Парижі, де здала зразу з відзначенням вступний іспит до дуже риґористичної державої Консерваторії. Париж дав їй незвичайно багато, хоч ще далеко не все. Постійні лекції у п. Булянже, наука в консерваторії під кермою таких професорів як п. Дюдене і Пеншо, відкрили їй нові горизонти, але вимагають все ще дальшої ретельної праці, якщо вона має промощувати шлях до справжньої музичної лави. Чи Юліяна Осінчук дійде до неї, покажуть найближчі роки. Покищо слід відзначити, що рівень музичного знання і скаля таланту тієї ню-йоркської української дівчинки вже настільки маркантні, що вона вже в цьому віці дістала, без ніяких власних заходів, стипендію на міжнародні перфекційні музичні курси в скалі професорату до Фонтенеблью, де буде мабуть наймолодшою курсанткою між музиками зрілого віку.

Понад 7.000 осіб взяло участь у 17-ій зустрічі українців Америки і Канади в Бофало

Бофало, Н. Й. (К. Р.) — Понад 7,000 осіб — за інформаціями місцевої американської преси — взяло участь у величавій вже 17-ій з черги Зустрічі Українців Америки і Канади, яку — як і в минулих роках — влаштували Організації Українського Визвольного Фронту північно - американського континенту минулої неділі, 3-го липня. Зустріч відбулася в маєстатично положеному Делевар парку та почалася польовою Службою Божою, яку відправив о. д-р Павло Івахів, український католицький парох Бофало, і молебнем, що його відслужив митрофорний протоєрей Леонід Білецький. Зустріч проходила під гаслом: „Лиш боротись — значить жить!" та була влаштована і переведена для відзначення 25-річчя Акту відновлення української державности і для вшанування пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри та для відзначення роковин Івана Франка. Губернатор нюйоркського стейту Нелсон Рокефеллер переслав на цю зустріч окреме звернення, а посадник міста Бофало Френк. А. Седіта з цієї нагоди проголосив 3-го липня „Днем Волі України". Відкрив Зустріч голова її Ділового Комітету д-р Нестор Процик, а привітання від Екзекутиви УККА виголосив п. Володимир Мазур. Політичні промови виголосили голова Ліґи Визволення України в Канаді д-р Роман Малащук та голова Організації Оборони Чотирьох Свобід України в ЗДА мґр Іван Винник. Головним українським промовцем був мґр Осип Тюшка з Европи. Англомовним промовцем був конґресмен Тадей Дульскі, демократ з Ню Йорку, якого злісно заатакувала совєтська пресова агенція Тасс за його виступ на українському політичному бенкеті у Вашинґтоні, про який була інформація в попередньому числі „Свободи". Конґресмен Генрі Смит III, республіканець з Бофало, у своїй промові перевів інтересну аналізу подібностей боротьби за незалежність ЗДА і України. Головним англомовним промовцем був конґресмен Роберт Е. Свіні з Огайо, який висловив велике признання американським українцям за їхню безперервну працю для справи волі, називаючи українців „передовим народом у спільному фронті боротьби проти комунізму". Учасники Зустрічі прийняли оваційно запропоновані Діловим Комітетом резолюції з підтримкою американського спротиву комуно - московському імперіялізмові й аґресії, зокрема політики президента Джансона у В'єтнамі. Цією політичною частиною зустрічі проводив д-р Зенон Р. Винницький з Клівленду.

У мистецькій частині зустрічі, якою проводив проф. Борис Губка з Рочестеру, виступали чоловічий хор „Сурма" із Сиракюз під диригентурою Зенона М'якого, дівочий хор СУМА та чоловічий хор „Прометей" під керівництвом м-ґра Василя Кардаша, обидва з Доронта. Обом цим хорам акомпаніювала на фортепіяні Марта Кравців - Барабаш. Дальше виступали танцювальні ансамблі СУМА з Бофало і Вотервліт. Великою атракцією мистецької програми був виступ оперової співачки Галини Андреадіс. Мистецьке оформлення сцени і трибуни було ділом Маріяна Бурачка. Після Зустрічі відбулося в залі Українського Дому „Дніпро" прийняття, з участю конґресменів, репрезентантів міста та центральних і місцевих українських установ.

Напередодні зустрічі відбулися спортові змагання футбольних дружин „Київ" з Рочестеру та СТ „Україна" з Торонта з вислідом 3:2 в користь „України".

КОНҐРЕС ЗДА РЕКОМЕНДУЄ ПОШТОВУ МАРКУ Т. ШЕВЧЕНКА

Бофало, Н. Й. — Конґресмен Роберт Е. Свіні з Огайо, промовляючи тут на 17-ій Зустрічі Українців Америки і Канади в неділю, 3-го липня, між іншим поінформував, що Конґрес ЗДА в дні 16-го червня ц. р. прийняв запропоновану ним Спільну Резолюцію (Сенату і Палати Репрезентантів) ч. 1173, в якій рекомендується випускати поштові марки, присвячені поневоленим комунізмом народам, із уточненням, що першим випуском у цій серії повинна бути марка з портретом Тараса Шевченка, „великого співця волі України".

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПОМЕРЛА МАТИ ПОЕТА АНДРІЯ ГАРАСЕВИЧА

Нюарк. — У вівторок 5 липня ц. р. померла тут на 79-ому році життя сл. п. Софія з Крвавичів Гарасевич, дружина радника Михайла Гарасевича і мати сл. п. Андрія Гарасевича, поета-альпініста, що згинув в Аляпах в 1947 р. Панахида була відправлена в середу о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина. Похорон в четвер о 10-ій год. ранку з церкви св. Івана Хрестителя.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. М. ОВЧАРЕНКО

Гантер, Н. Й. — Філологічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА влаштувала 26. червня в залі пансіону „Ксеня" в Гантері — доповідь проф. д-р Марії Овчаренко, на тему „Гоголь і Осьмачка". Численно зібрану авдиторію привітав коротким словом власник пансіону п. І. Кобзяр. З черги конференцію відкрив і нею проводив проф. д-р В. Лев. Прелеґентка проф. Овчаренко подала, у своїй доповіді, характеристику творів Гоголя та його вплив на творчість Осьмачки („Старший боярин"), який підсвідомо приймав деякі аспекти гоголівського літературного вислову. В дискусії забирали голос інж. Є. Маланюк, проф. Б. Лев і інші.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу: чоловіки і жінки — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

„Азія для азійців"

Під таким гаслом, поборюючи ним чужинецькі впливи та граючи на амбіціях азійських автохтонів, завойовували колись японці азійський континент. Однак, насправді японці тільки заступили колоніялізм европейських держав власним колоніялізмом, і їхнє панування залишило погані спомини в усіх окупованих ними азійських країнах. Те саме стосується комуністичного Китаю. Коли, наприклад, Північний В'єтнам, залежний у своїй агресивній війні у Південному В'єтнамі головно від комунокитайської допомоги, все ж не просить у Пейпінгу, щоб він прислав йому своїх „добровольців", то це має слушну причину: в'єтнамці мають сумний досвід із китайським сусідом. Трагічного досвіду набуває Тибет, що став комунокитайською колонією, в якій китайці ведуть політику повного винищування людности.

Але останнім часом починає відроджуватись ідея „Азії для азійців" в іншому значенні: конечности політичного, культурного й господарського піднесення власними силами, щоб здобути більше поваги поза Азією і щоб краще забезпечити майбутність. Загроза збоку комуністичного Китаю, що єдиний з-посеред усіх азійських країн розпоряджатиме атомовою зброєю, — хаос у Південному В'єтнамі, не підготованому до власного державного життя, — непевна доля Ляосу і неясна позиція кволої невтральної Камбоджі, — трудна позиція Пакістану, сусіда 500-мільйонової Індії і 700-мільйонового Китаю, — важкий процес споювання отих 500 мільйонів індійських племен і сект в одну націю, — похмура майбутність Малайзії й Сінгапуру, коли Британія відкличе свої воєнні кораблі й літаки, — конституційна заборона Японії відбудувати збройну силу — все це важкі й складні проблеми, які мусять глибоко хвилювати азійських державних мужів.

В останніх тижнях сталося кілька дуже додатних подій. Після захитання влади індонезійського президента Сукарна — прийшло до замирення між Індонезією і Малайзією, у тісному порозумінні з Філіппінами і Сіямом. Всі ці чотири держави — строго антикомуністичні. У столиці Південної Кореї, Сеулі, відбулася конференція 9-ох держав, які склали союз, мотивований покищо дуже делікатно — потребою тіснішої культурної і господарської співпраці та взаємної політичної інформації. Це: Японія, Національний Китай, Малайзія, Південна Корея, Філіппіни, Таї (Сіям), Південний В'єтнам, Австралія й Нова Зеляндія. Всі вони — антикомуністичні. Вони плянують створити щось ніби азійський Спільний Господарський Ринок і своїм економічним здвигом прихилити до себе такі невтральні країни, як Камбоджа й Індія. Їхня співпраця з Заходом буде ще тіснішою. Всі познаки вказують на те, що гасло „Азія для азійців" звернеться цим разом проти комунокитайського імперіялізму і скріпить націоналізм усіх азійських народів, загрожених комунізмом. Скорше чи пізніше у проводі цього нового могутнього бльоку стане таки Японія. Це — погані перспективи для комуністичних ватажків у Китаї, тим гірші, що вони мають щораз більший клопіт із „антипартійною групою" у власних рядах.

За твердженням американських газет — державний секретар Дін Раск дуже вдоволений ходом і вислідами минулотижневої конференції 8-ох держав Південносхіднього азійського оборонного пакту (СЕАТО), що відбулася у столиці Австралії Канберрі. Хоч та конференція не принесла зміни у становищі будь-котрого її члена, себто Британія не хоче анґажуватись у війні у В'єтнамі, а Франція зберігає ще більшу „невтральність" в цій справі, проте всі зібрані там державні мужі ствердили занепад, а не зріст комуністичних впливів в Азії. Теперішня „чистка" з „антипартійних елементів" в Китаї напевне ще далі обнизить повагу Пейпінгу. Можна здогадуватись, що це теж вплинуло на заяву Діна Раска, що ЗДА будуть надалі противитися допущенню Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Зворот проти комунізму в Азії йде впарі зі зростом самоповаги й відбудови. Гасло „Азія для азійців" має вже добре значення.

ПОЛЬЩА Й УКРАЇНА

Про становище Польщі й України в теперішній політичній ситуації на Сході Европи говорить відомий польський публіцист Юліюш Мєрошевскі у статті „Політика відмов", що надрукована в польському місячнику „Культура" в Парижі, кн. 6 за червень 1966. Мєрошевскі виходить від останнього меморіялу Німецької Федеративної Республіки на тему об'єднання Німеччини. На думку автора, Німеччина повинна починати справу від визнання нових кордонів із Польщею. На його думку добрий політик мусить передусім згодитись на конечні уступки. Наприклад, відтягування Франції з визнанням Альжиру принесло для Франції великі втрати. Далі заявляє Мєрошевскі, що саме місячник „Культура" являється єдиним еміграційним осередком, що з'ясував виразно становище відносно Львова і Вільна. Він вважає, що ця уступка наперекір усій польській еміграційній політиці конечна для того, щоб направити польські зв'язки з українцями і литвинами. Це також самозрозуміле, якщо Польща хоче обороняти своє право до земель, що їх приділено їй у висліді світової війни від Німеччини.

Політики відречень не знає Совєтський Союз, а відречення від неправильної концепції може часом бути єдиним способом врятувати здобутки праці поколінь. Комунізм, передусім совєтський комунізм, не зумів дотепер створити умовин для співжиття з релігією і націоналізмом — тим націоналізмом, що визначає природне національне почування. І релігії і національного почування не можна виполоти, бо вони закорінені в людині від тисячоліть.

Росіяни є 54 відсотки всього населення Совєтського Союзу, але 82 відсотки книжок і 85 відсотків щоденників і журналів друкуються там в російській мові. Робиться це тому, що російську мову вважається мовою соціялізму, як французька мова була мовою февдалізму, чи англійська мовою імперіялізму. Хоч ордени не мають нічого спільного з мовою, то навіть 75 відсотків „героїв Совєтського Союзу" — це росіяни. Хоч росіяни не багато більше, ніж половина населення СССР, там випущується тільки один націоналізм, російський.

І Польща й Україна — це комуністичні країни. Ал різниці між цими двома комуністичними державами велетенські. Кардинал Вишинський є консервативним патріотом, а Гомулка є комуністичним націоналістом. В Польщі націоналізму не переслідують, там переслідують тільки змагання до незалежности. Але доки польська комуністична партія не може здобутись на такий провід, який мав би підтримку населення, польський уряд мусить запобігати про підтримку Москви, бо в іншому випадку його вивезли б на тачках.

То ж і політика польської комуністичної партії, що іде в тому напрямку, щоб запрезентувати себе народові як найбільше націоналістичну установу, яка будь - коли існувала, в дійсності послаблює її становище. Змагання до незалежности — це головний елемент національного почування. Відзначуванням тисячоріччя Польщі і партією і церквою посилює польський націоналізм, а вслід за тим зміцнює змагання до незалежности. В Польщі сама партія дбає про те, щоб націоналізм не вигас і в цій ділянці конкурує з церквою.

Це так у Польщі. А в Україні партія знищує кожний прояв націоналізму, а Церква не має ніякого значення. Її в дійсності нема, бо існує тільки екзархат російського патріярха. Вже справа мови характеризує різницю між двома народами. В Польщі знання російської мови мінімальне, в Україні знання російської мови — це життьова конечність, це передумова для успіху в кожній ділянці професійної праці.

Висування цих різниць (їх можна ще помножити) вважає Мєрошевскі конечним для його тези, що на довгу мету неможливо підтримувати в одній державі націонал - комунізм, а другій совєтський комунізм. Той самий комунізм не може бути супер - націоналістичний у Варшаві, а анти - націоналістичний у Києві. Не можна в одній комуністичній країні нищити Церкву, а в другій вважати римського кардинала в дійсності першою особою в державі. Не можна в одній країні переводити послідовну русифікацію, а в другій резиґнувати навіть із навчання російської мови у школах. Росіяни — думає Мєрошевскі — мусять рахуватися із фактом, що сателітні держави будуть все більше усамостійнюватись і вироблять такі форми державної адміністрації, в яких відношення до релігії і націоналізму будуть різні від совєтських зразків. Вже за кілька років у Польщі прийде до влади покоління, яке про Сталіна знає лише з підручників історії і тоді прийдуть великі зміни. То ж і сателітні держави, а головно Польща, вже в недалекому майбутньому стануть проблемою для Москви. Вже тепер — на думку Мєрошевського — ліберально думаючі росіяни готові згодитись із „лібералізацією" Польщі, чи Чехословаччини, але ніколи України. Відважний український поет, чи критик може знайти місце — але в Москві і під умовою, що писатиме по-російськи. Навіть ті „ліберальні" росіяни не хотять згодитись з тим, що українці — це окрема нація.

Сталін був проти того, щоб Польщу об'єднати в рамах Совєтського Союзу. Якби це було сталось, тоді росіяни були б у меншості СССР. Мєрошевскі думає, що — якщо росіяни не бажають ніяких змін у Совєтському Союзі — тоді не повинні були накидати комуністичного режиму сателітним державам. Проросійські буржуазні уряди у Варшаві, Празі і Будапешті менше небезпечні на дальшу мету, ніж націонал - комуністичні. Після теперішніх комуністичних провідників у Польщі прийдуть комуністи, які будуть ближчі французьким, чи італійським, тим, які гостро засудили ув'язнення Синявського і Даніеля в Совєтському Союзі. Теперішні заходи де Голля поліпшити взаємини з СССР приведуть до ліквідації „холодної війни" в Евро-

(Закінчення на стор. 4-й)

Богдан Галайчук

ШЛЯХ ДО РЕФОРМИ ХАРТІЇ ОАС ПРОЧИЩЕНО

II

Економічні розходження між ЗДА й Латинською Америкою проходять у двох площинах: добровільного чи обов'язкового характеру господарської допомоги для бідних свояків і — цін на латиноамериканські продукти та їхнього доступу на північно - американський ринок.

Казав свого часу Джан Кеннеді, що Кастро загрожує в першу чергу Латинській Америці, не З'єдиненим Державам. Це — правда, яку, здавалося б, не важко доказати, але таке завдання чомусь не під силу Інформаційній Агенції ЗДА, нездарність якої на латиноамериканському терені гідна подиву. Тому й далі вважається, що лише ЗДА заінтересовані у поборюванні кастризму, і що кожний латиноамериканський голос, відданий проти Куби, це поступка, за яку належиться заплата у долярах. Конкретно: взаміну за дипломатичну допомогу, на основі пакту, підписаного 1947 р. в Ріо, належить Латинській Америці допомога від ЗДА.

Крім допомоги, латиноамериканці мають до ЗДА й інші, куди краще обґрунтовані претенсії.

Перша претенсія звернена виключно до Вашингтону. Латиноамериканські держави, купуючи дуже багато американських товарів, можуть оплачувати той імпорт лише відповідним експортом. Але воно не приходить легко. Наприклад, ЗДА не приймають аргентинського м'яса тому, що в Аргентині пакує серед корів епідемія т. зв. афтози. Якби небезпека для здоров'я американських громадян була така поважна, тоді англійський нарід вже давно вимер би на афтозу, бож англійці здавендавна живляться здебільша аргентинським м'ясом. Насправді заборону імпорту м'яса прийнято під тиском сенаторів і послів з скотарської смуги ЗДА. Подібно інші групи заінтересованих осіб не допускають на північноамериканський ринок з країн Латинської Америки нафти, бавовни та бавовняних тканин.

З другого боку, латиноамериканці, як продуценти сирівців і харчів, мають жалі до ЗДА, як до промислової країни тому, що на світових ринках ціни на промислові вироби постійно ростуть, а ціни на сирівці постійно спадають. Тож, наприклад Колюмбія мусить вивозити до ЗДА кожного року щораз більше кави, щоб закупити ту саму кількість промислових товарів. Хоча на тій еволюції цін користають усі промислові країни, комуністична пропаганда дає справі виключно протиамериканське вістря.

Крім знижкової тенденції, ціни на сільськогосподарські продукти мають другу, здавен - давна відому сторінку: хиткість. Коли врожай добрий, ціни спадають, коли поганий — ідуть вгору, але потіха невелика, бо нема чого продавати.

— Створення кращих умовин для збуту сирівців, зокрема тривких цін, що були б рівночасно рентовними для продуцентів та справедливими для споживачів.

— Міжнародну співпрацю в площині фінансовій та інших, щоб усунути гострі коливання у прибутках з експорту сировин.

— Урізноманітнення експорту та поширення для недорозвинених країн можливостей експорту фабрикатів і півфабрикатів.

Одним словом: замість долярів, органічна перебудова торгівлі, що дала б Латинській Америці кращий та певніший прибуток.

Чи погодяться латиноамериканці на ту заміну, коли зберуться 29 серпня в Буенос Айресі, чи настоюватимуть на домаганні, прийнятому в Панамі? Деякі оптимістичні прогнози насуває обставина, що першу скрипку у зредаґуванні пропозицій з 17 червня відіграв чілійський представник, Патрісіо Сільва. Відомо, що теперішній чілійський уряд намагається переліцитовувати мехіканців, коли йдеться про те, щоб „гладити проти шерсти" дядю Сема; тому можна сподіватися, що без Чіле не буде поважної протиенківської опозиції.

Зайшовши у сліпий кут із справою допомоги, Державний Департамент вирішив спробувати щастя в другій площині, яка дає йому ширшу можливість маневрування на парляментарній арені, бо не вимагає підписування такого небезпечного чека „ін блянко": в площині цін на латиноамериканські продукти та їхнього збуту на північно - американському ринку. Саме для зредаґування другій площині скликано до Вашингтону Економічно-Соціяльну Комісію, яка 17 червня одноголосно прийняла нове сформулювання економічної статті проєктованої нової Хартії Організації Американських Держав. Воно обіймає чотири точки:

— Зменшення, а то й усунення імпортових, митних та інших бар'єрів. На майбутнє можна буде зберігати їх лише в трьох випадках: а) щоб урізноманітнити господарську структуру країни, якщо вона монокультурна, з повною перевагою одного артикулу, як нафта у Венесуелі, цина в Болівії, кава в Колюмбії чи банани в „бананових республіках" Середущої Америки; б) щоб приспішити розвиток недорозвинених країн; в) щоб посилити господарську інтеграцію континенту.

Леся Лисак

КОЛИ ПАХНУТЬ ЛИПИ

Вулиця липнем горячиться; а при вулиці, при хіднику, самітня липа медяністю пахотить. Хідником вони дві йдуть. Прохожі сказали б „старша" і „молодша". По українськи говорять. „Свої" — сказали б ми.

Ця старша при самітній липі зупиняється. Липа — така собі — в місті виросла, то ж ні висока, ні кріслата — мізернецька, збідована, звичайна. Але пахне так само, як пахли всі липи... колись, дома. Так само пахне..

Старша на липу дивиться — ніби зідхнула, а може тільки вітер гілкою струсонув... каже ніби до себе, ніби нікого при ній нема: „При дорозі, що до монастиря вела — тристалітні липи росли, кріслаті, дужі, непохитні... Королівські липи, мов з леґенди..."

Неначе цю другу, що біля неї зупинилася, пригадала, бо каже: „Про липи в Краснопущі згадала... ці, що при дорозі до монастиря росли... Як вони тоді пахли, як пахли"...

Ніби пояснити хоче, бо додає зовсім тихо: „Це я про відпуст на Івана, Івана Хрестителя — на селі казали „Лопушника" — згадала. Ви були колись в Краснопущі?"

В молодшої ніби дитяча усмішна... ніби у яру молодість тільки вступила. „Чи була? Та ж це батьківські сторони, рідні. На вакації з міста завжди до Краснопущі приїздила... Від коли думка сягає, ще як за ручку тітки стежками до монастиря водили".

Вони вже говорять мовою, що спільна їм обоїм.

„Так думки переплітаються, що не знати котра з них перша. Так і перед очима стоїть: кожна хата, кожна стріха листям лопуховим затикана, заквітчана. Лопушане листя так й вниз хилиться... завтра відпуст!"

Ця старша все ще на біденьку міську липу, що при вулиці стоїть, дивиться: „хіба кожна їй з краснопущанськими липами рівнятися?"

Так і бачиться: немов це вчора, немов тепер було: день перед св. Іваном до Кранопущі люди на відпуст з усіх сіл сходяться — милями йдуть (хто б в літі возом їхав, та й ще на відпуст!). По сім, по десять миль йдуть — і не втомлені, але радісні приходять. Під вечір до села приходять — в потоці ноги миють з дороги. Потік в долині, по камінчиках сміється, прозора вода, свіжа така, а коноплі над потоком собі пахнуть... З криниці воду ведром тягнуть — а криниця стара, немов ця в пісні — зверху дубова, всередині цимбринням виложена, а коли вгору з дубовим ведром тягнути, скрипить, ой скрипить... А вода така немов ледом відсвіжена — джерельна, з-під гори високої, вода...

До господарів на нічліг просяться. Хто б там до хати вліті, як так душно! Щоб в стодолі переспати до завтра, просять. А в стодолі сіно свіже, скошене недавно, та вже сухе, а п'янке п'янке, що голова від нього ніби захмилена...

Господині, що свіже молоко, від корови, в полив'яних гладущиках принесли, просять: „Випийте, ви з дороги"... А хлопчик в кошику з лика черешні приніс. На самий вершок за ними лазив, бо на вершку найспіліші, зовсім чорні...

Хліб, паляниці з клунків винимали, хрестилися, повільно жували... А ніч вже заходила, а світлячки вже попід липами, по подвірях зелено - золотисто літали... Святоіванські світлячки... ці, що про них в піснях співають.

Були й такі, що на нічліг не просилися, коло монастиря, на траві, під лісом спали. Та їм і липи, і сосни з ліса — колискову співали. І теж ліхтарики Божі — світлячки, — для добрих людей, що на відпуст до Краснопущі прийшли..

П'янко все пахло під св. Івана: і липи, і сосни, і сіно — і ці білі лілеї, що біля монастирських стін до Матері Божої молилися...

А як сонце ранком, вже на відпуст вставало, в потічку, на каміннях купалося, то люди все ще йшли, та й ішли на відпуст... Стежками від ліса, стежками понад потік, згори, через поля. Ой, хто злічив людей добрих, що на відпуст до білого монастиря в Краснопущі прийшли?

Владика не раз на відпуст приїздив. Ген далеко, перед монастирські брами процесія з корогвами виходила вітати. Пісню тоді співали — стару, галицьку пісню, що вже її тепер рідко почуєш:

„Хай радіє світ цілий
Ясна зоря сходить —
Це Предтеча нам святий,
Це Йоан ся родить"...

Нескладна пісня, а щось золотисте щось стелиться... щось, як велика радість добрих, простих людей щирого серця...

Ні, цього всього не розкажеш: це треба було пережити, треба було бачити: між горами, в долині, над потоком, де липи пахнуть, до живична ясність сосон, до білі лілеї нечутно моляться — білий монастир. До нього або стежкою над потоком, або алеєю з лип, що пахнуть, дійдеш... І там — відпуст. Хор співає, людей не перелічиш, Служба Божа Архиєрейська довга — ні, не довга — Торжественна! Дитячі очі широко розкриті на все дивляться, все побачити хочуть,.. В руці дитячій — цукерок червоно-жовтий, кручений, від солодкої фарби липкий... А там, трохи оподалік, на траві приклякнувши, люди сповідаються... Тихим шепотом молитви — і понад ними хор, а понад хором — вгорі сонце, що вранці в потоці скупалося, а тепер липами дихає...

Там, біля лілей, що мовчки моляться, а хор — голосно — де Служба Божа — це ця душевна, Божим справам відведена сторінка життя... А трохи далі — біля ставка, ближче ліса — ця друга, земна, життейська, нехитрою радістю сповнена. Крами і крамарі там — в в крамах півники — свистуни, трубки лискучі позліткою, цяцьки, цукерки фарбовані... Жадібно дитячі очі на крамові скарби глядять... хотілось би не одне... тільки що мати молиться... А з боку жалібне: „дайте ялмужну бідному каліці нещасному" — чути... Діди жебрущі жалібно просять, заводять, приспівують, благословлять...

Не пробуйте цього всього переказати. Не зможете. Відпуст св. Івана в Краснопущі — треба було бачити... Тоді і самітня липа при вулиці міста покаже вам картину, що ви її ніколи не зможете забути...

● **37-річний американський маляр Вільям Крістензен, який** з 5-річним сином живе в Японії, заявив публічно, що він зрікається свого американського громадянства, бо не погоджується з американською політикою у В'єтнамі. Дружина Крістензена, Колитт, француженка з роду, живе ще в ЗДА з двома доньками, але має переїхати до Японії. Екстравагантний американець запевняє, що він не є комуністом.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(27)

Все складалося на те, що Іван Франко віднайшов ту свою „другу половину", про яку оповідав Платон і яку пригадав Михайло Мочульський, оцінюючи Франкову збірку любовних поезій „Зів'яле листя".

„Платон розказує — писав М. Мочульський, — що колись людина була цілістю і що тільки за кару розрізав її бог надвоє, а кохання — це не що інше, як власне змагання віднайти свою колишню половину. В отсій леґенді й міститься золоте зерно правди. Кохання — це вічна пошука одної половини за другою під чарівні тони чарівної скрипки". (М. Мочульський. З останніх десятиліть життя Франка. За сто літ. Книга третя. ДВУ, Київ, 1928, ст. 228).

Іван Франко не знайшов в Ользі Рошкевичівни своєї другої половини. Про це сам він написав у листі до А. Кримського з 26 серпня 1898-го року:

„А тепер подам Вам дещо такого, що, може, придасться до зрозуміння моїх творів і чого я не подав у автобіографічнім листі до Драгоманова. Значний вплив на моє життя, а значить, також на мою літературну творчість, мали зносини мої з жіноцтвом. Ще в гімназії я влюбився був у дочку одного руського попа, Ольгу Рошкевич. Наша любов тяглася десять літ, батьки зразу були прихильні мені, надіючись, що я зроблю блискучу кар'єру, але по моїм процесі 1878-1879 рр. заборонили мені бувати в своїм домі, а в 1880 р. присилували доньку вийти замуж за іншого, попа Озаркевича (брата писательки Кобринської, чоловіка зрештою дуже гарного). Се був для мене важкий удар; сліди його знайдете в „На дні" і в віршах „Картка любови" (І. Франко у спогадах, ст. 554).

І Франко не одружився з О. Рошкевичівною, але це була його „перша любов", це була „єдина інспіруюча муза" поета, з любов'ю до якої молодий поет виїхав до Львова на студії і про яку мріяв як про майбутню дружину. На „день 11 липня 1875-го року" Франко вислав Ользі візитову карточку з таким віршем:

Хвилі щастя золотого,
всі надії, думи, сни,
пісні, втіхи серця мого,
дні свободи і весни,

все, все, що лиш завдячаю
згадці про Твою любов,
я в день нинішній желаю —
сто раз більше — Тобі знов!

Ох, чи Ти ще пам'ятаєш
свого друга, світе мій?
Чи про це коли згадаєш,
що забрала мій спокій?

Прости, що не може дати
жадного Ти дару днесь! —
Ох, в одно лиш я багатий,
но Ти того не приймеш!..

Днесь не можу й серця свого
дарувати вже Тобі.
Твоє воно з часу того,
як я перший раз Тя вздрів.

(Ірена Книш. Іван Франко, ст. 11)

Оцей патетичний вірш альбомного характеру свідчить про любов 19-літнього юнака, який пізнав першу панночку в своєму житті і в ній побачив ідеал та опору в майбутньому своєму житті, бож він був без батька і без матері... Але панна Ольга не зрадила своєї таємниці і не відповіла любов'ю на любов. Ірена Книш гадає, що „це була звичайна жіноча „дипломатія", що її вимагала тодішня гра ловлі на жениха в усіх попадянок" (ст. 11). Та вона заспокоїла Франка словами: „Сподівайтесь, що все буде добре".

Франко цим не заспокоївся. Він не визнавався на дівочій дипломатії і вимагав ясної відповіді. Він знав Ольгу вже 15 місяців, писав до неї часто листи і хотів знати, чи може мати надію.

„Отже, — писав він до Ольги, — найперше мушу повторити питання: що думаєте про мене?, — які Ваші почуття для мене? Знаю, — подобатись я не міг Вам ніколи, ані щодо мого зверхного вигляду, ані щодо моєї поведінки. Я й ніколи не рахував на це. Знаю також, що я спричинив Вам не одну прикрість своїми листами, своєю настирливістю. Не маю наміру тут усправедливлюватися. Ні, — я тільки збираю разом враження і запримічую, що у Вашому серці із гадкою про мене мусять в'язатися самі неприємності... Ви дали мені пізнати, що я не був зовсім байдужий для Вас, що Ви „спочуваєте" мені, а це, думаю, може давати мені підставу й тепер поставити Вам це питання: чи почуваєте Ви що для мене, або ні? Прошу Вас, — будьте зовсім щирі, відповідаючи на моє питання...

Прошу Вас, виконайте це моє прохання, і хай Бог дасть, щоб я ніколи вже більше не докучав Вам своїми проханнями. Сподіваюсь, що нарешті Ваша відповідь буде щира й походитиме від серця, — а більше надіятись я не маю причини" (І. Книш, 12-13).

ЩЕ ПРО СТАРЕ Й НОВЕ НА СОЮЗІВЦІ

(Розмова з управителями відпочинково-виховної Оселі УН. Союзу, п. Данилом Слободяном і п. Володимиром Квасом)

В доповнення до вміщеного вже в ч. „Свободи" з 23 червня д. р. інтерв'ю, подаємо ще такі запити й відповіді на них:

— Як поставлена справа з Курсами Українознавства і чи оплачуються вони для УНСоюзу?

— Наші курси Українознавства це з бізнесового боку дефіцитове підприємство і Батько-Союз до нього докладає, але за таку справу, як виховання нашої молоді, варто доплатити ціну. Директором Курсів майже від самого їх початку є відомий наш педагог - науковець професор д-р Василь Стецюк із Сітон Гол університету.

— Як на „харчовому фронті?"

— Все під контролею, як кажуть американці. Як усюди, так і тут старасмось дати гостям щось нове. Цього року додамо до холодного буфету деякі гарячі страви. З понеділка до п'ятниці, в погідні дні, наші обіди відбуватимуться під вільним небом, на тлі чудової панорами гір, на відкритій плятформі. Останнього літа наші гості дуже полюбили цю переміну: все маєш під руками, — і буфет, і бар, і басейн, і пляжу, не треба переодягатися до обіду а потім на пляжу — словом — велика вигода!

— Чи за ці вигоди берете вищі ціни в цьому сезоні?

— Ні. лиш заокруглили ціну (до висоти двох долярів) за деякі кімнати. В цьому році, як знаєте, все пішло на звишку, про це знає кожна господиня, що робить закупи на базарі. При тому ми старасмось дати харчові продукти найкращої якости, завжди свіжі. Порівнюючи з американськими готелями в цьому районі, наші ціни низькі.

— Маєте час до часу американських гостей?

— Так, але переважно, поза сезоном і коли немає своїх. Тоді влаштовують у нас свої імпрези наші добрі сусіди - американці, і дуже собі хвалять обслугу, атмосферу, зокрема — нашу кухню!

— Конкретно, які ціни на Союзівці за харч і мешкання з усіми вигодами?

— У нас ціна починається від 60 долярів тижнево. Якщо відрахуєте 10% знижки для члена УНС, залишається 54 дол. Є— кімнати дорожчі. Ми витрачаємо великі кошти на обслугу басейну, 5-ох тенісових кортів і спортових майданів, влаштовуємо мистецько - розвагові імпрези, за які не беремо ані цента. В повному сезоні працює в нас коло 80 платних працівників! Це велике господарство — з найбільшими вигодами і першорядною обслугою.

— Під час 26-ої Конвенції УНС в Шикаго були голоси за відкриттям місцевих „малих" Союзівок. Яка Ваша думка про цю справу?

— Нам здається, що така „мала" Союзівка вже не була б Союзівкою, вона набрала б вузького, льокального характеру і за деякий час ті самі люди, які щороку оглядали б себе, почали б тікати куди інде. Крім цього, в сусідстві кожного більшого скупчення українців уже існує якась оселя.

На нашу скромну гадку членство УНСоюзу, замість множити Союзівки, повинно підтримувати виховні табори й дитячі оселі на місцях, а зробить цим дуже спасенне і корисне діло.

— Які Ваші пляни і побажання на майбутнє?

— Завжди ці самі: більше кімнат! Зважте, що літній сезон ще не почався, а ми вже заповнені, починаючи з 2-го липня по 13-те серпня! Є ще резерві деякі кімнати, переважно дешевші. Щоб було більше кімнат — треба більше будинків! Тоді не було б проблеми влаштувати, наприклад, наступну конвенцію Батька-Союзу таки в нас, на Союзівці!

Тільки одне: відвідуйте Союзівку частіше. Вона має широко відкриті для нас двері впродовж цілого року і в кожній порі року має свою окрему красу. Союзівка є власністю УНСоюзу, отже його членів, цебто великої української громади, яка й може та повинна повністю користати з цього клаптика України на вільній американській землі".

І. К.

АКТУАЛЬНА СПРАВА

11-го червня в Літерат. Мистец. клюбі в Ню Йорку д-р В. Шандор, на запрошення Об'єднання Прихильників УНР, виголосив доповідь „50-ліття Української Народної Республіки в світлі сучасних політичних вимог". Не зважаючи на літню пору на доповідь прибуло 50 осіб, а серед них такі поважні українські діячі, як В. Мартос, І. Паливода, І. Крамаренко, В. Кедровський, Ю. Ревай, Я. Зозуля, В. Приходько та інші. Очевидно, тема доповіді і взагалі справа ювілею відновлення нашої державности викликає велике зацікавлення. Це потверджується також багатьома запитами до доповідача й широкою дискусією в якій висловлено багато цінних думок і побажань у справі ювілею, які перекажемо після стислого окреслення змісту доповіді.

Д-р Шандор пригадав, як кремлівські імперіялісти гостро зареагували на виступ Діфенбейкера, а це значить, що ворог сам показує свою Ахіллесову п'яту. 50-та річниця відновлення української державности дає слушну нагоду пригадати події державного самовизначення України, довести, що Україна знаходиться тепер в окупації московсько - комуністичного режиму та вдарити цим ворога в найдошкульніше місце. Тому українська еміграція повинна поставитися уважно до цієї річниці й підготувати солідні політичні виступи і публікації. В цих виступах повинен зайняти важне місце Державний Центр УНРеспубліки, як легітимний носій традиції української державности, створеної з волі українського народу.

Доповідач вважає, що в 50-ту річницю повинна бути видана державно - політична декларація, в якій треба подати правно - політичні підстави проголошення Української Народної Республіки, як суверенний вияв волі української нації, акти міжнародного визнання її, прихильні голоси відомих державних діячів, тощо, а також навести факти агресивних акцій московського режиму.

Також треба з нагоди ювілею видати декларацію про приєднання до України Галичини, Карпатської України і Буковини, подавши правно - політичні обгрунтовання, що промовляють в нашу користь, та подати аргументи про приєднання до України Бесарабії. Декларації повинні підписати президент УНР в екзилі, голова В. О. УНРади та всі кол. посли до Варшавського, Празького, Букарештського Парляментів та члени українських парляментарних інституцій.

Другою тезою доповіді була пропозиція про творення контактів і співпраці поміж існуючими політичними угрупованнями, бо жадна партія чи рух не може самостійно виконати зовнішньо - політичних завдань, що стоять тепер перед українською еміграцією. Доповідач рекомендує політичні конференції, як форум для обговорення актуальних питань зовнішньої політики й узгіднення політичної лінії та виступів. На думку д-ра Шандора такі конференції слід розпочати в Мюнхені і в Ню Йорку незалежно від того, що, може, не всі угруповання погодяться взяти в них участь.

Третьою й останньою тезою була справа здобування наших приятелів і зв'язків з ними. Це дуже вдячне і важливе поле праці. В цій ділянці доповідач мав значні осяги, працюючи протягом 13 років у Секретаріяті ПАУК-у. На жаль, тепер ця справа занепала.

Після численних запитів розпочалася дискусія, в якій виступали (без титулів) С. Гаєвська, Я. Зозуля, Б. Мартос, В. Трембіцький, В. Кедровський, Король, В. Приходько, М. Галій, Д. Івасишин та інші. Дискутанти підкреслювали, що справі ювілею не приділяється належної уваги і що досі немає жадного повідомлення УККА, як і коли плянується відзначити ювілей. Висловлено побажання, щоб УККА в найближчому часі скликав нараду представників центральних організацій і представництва В. О. УНРади та провідних діячів доби УНР для обговорення справи ювілею та створення Ювілейного Комітету. Ювілейний Комітет повинен розробити плян святкування ювілею та виділити Редакційну комісію з компетентних осіб, яка редагувала б усі публікації, пов'язані з ювілеєм.

Дискутанти підкреслили доцільність об'єднання ювілею з Світовим Конгресом Вільних Українців, бо це звеличить ювілей, а також заощадить видатки й організаційні зусилля. Програма об'єднаного святкування повинна бути узгіднена на спільному засіданні Ювілейного Комітету й Підготовчого Комітету для скликання СКВУ.

Зібрані вислухали цікаву доповідь і почули конструктивні думки та побажання щодо відзначення півстоліття відновлення української державности.

Зібранням проводив полк. П. Шпірук.

А. Гудовський.

ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКИХ ДРАМГУРТКІВ В ПОЛЬЩІ

Варшава. — Старанням воєвідської управи Українського Суспільно - Культурного Т-ва в Ольштині (Польща) зорганізовано огляд праці українських драматичних гуртків північних повітів Ольштинського воєвідства в м. Гурові Ілавецькому.

Як повідомляє газета „Наше Слово" (ч.19-1966 р.) до огляду стануло 3 драмгуртки, а саме: Драмгурток з Гурова поставив п'єсу „Мартин Боруля" І. Карпенка-Карого, драмгурток з Ожехова — „Кум Мірошник або сатана в бочці" М. Кропивницького і драмгурток з Бартошиць — „Єдиний син" В. Щоголіва.

При заповненій вщерть залі Дому Культури огляд тривав майже п'ять годин.

Сиракюзи, Н. Й.

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ ЗАКІНЧИЛА НАВЧАЛЬНИЙ РІК

19-го червня відбулося закінчення шкільного року в Школі Українознавства ім. Лесі Українки. Всі діти взяли участь в молебні до Серця Христового, що його відправив о. дек. Василь Середович в церкві св. Івана Христителя. Відтак всі перейшли до шкільної залі, де почалася програма.

Після відспівання молитви „Отче Наш" і пісні „Не пора" перші виступили діти дитячого садочка. Віршик „Україна" віддеклямувала Уляся Клюфас, а діти садочка відспівали пісню „О Україно, о люба Ненько". Дальша програма була присвячена Іванові Франкові. Учні 5-6 кляси розказали життяпис Івана Франка, авторства Романа Завадовича. Діти 1-ої кляси інсценізували „Ріпку", діти 2-ої кляси деклямували збірно вірш „Журавлі", учні 3-ої кляси вірші „У долині село лежить" і „Киця", учні 4-тої кляси вивели вправи вільноруч до „Січового маршу" — хлопці топірцями, а дівчатка хустинами. Англомовна кляса деклямувала вірш Уляни Кравченко „Хто Франко?", кляса 7-ма співала пісню „Розвивайся, ти високий дубе" і „Сонце по небі колує" та деклямували „Вівере мементо". Учениця 9-ої кляси Роксоляна Тим'як віддеклямувала „Каменярів". Всі деклямації були переплітані піснями, які співали дівчатка 7-ої кляси.

Після закінчення програми промовили до дітей місцеві отці пароххи обох наших церков: католицької о. дек. Василь Середович і православної о. Т. Шпаченко, а теж управителька школи.

Перед роздачею свідоцтв відзначено окремими відзнаками 13 учениць і 1 учня школи з кляс від 3-7 за наполегливе зберігання розговірної української мови на терені школи. Імена цих учениць такі: Стефа Годжак, Маруся Качмар, Ліля Чорній, Галя Миколаєвич, Марта Шаран, Андрій Войтович, Ляля Войтович, Оксана Сеник, Маруся Александрович, Ірина Миколаєвич, Оля Опар, Ганя Мазурик, Мира Рубич, Рома Зачкевич. Кожна вчителька - опікунка кляси роздавала свідоцтва своїм учням. Всі учні, які закінчили школу з відмінним або дуже добрим успіхом, одержали в нагороду українську книжку. Таких учнів було 51. Гроші на закуплення книжок пожертвували: Відділ СУА — дол. 25. —, пан Іван Рубич — 10. —, пан Микола Міхновський 20. — (неприйнятий гонорар), чистий дохід зі Свята Шевченка дол. 13. В цьому шкільному році вписалося до школи 151 учень. Закінчило шкільний рік 146. Школа мала 10 кляс і окрему одну англомовну клясу та дитячий садочок, разом 12. Школою керувала 3-членна Управа: Марія Логаза — управителька школи, Михайлина Величко — заступниця, Галина Войтович — секретар. В школі навчало 14 учителів: отці В. Середович і Т.Шпаченко навчали релігії у всіх клясах. Арета Колодій і М. Бутенко (кляса 1-ша), Фалина Войтович (кл. 2), Софія Фраціян (кл. 3), Михайлина Величко (кл. 4), д-р Євгенія Єржківська (кл. 5). Надія Сеник (кл. 6), Марія Логаза (кл. 7), Ольга Чорній і мгр Степан Чорній (кл. 8, 9-10), Оксана Боцонь (дитячий садок), Надя Пилипишин (англомовна кляса). Днів навчання відбулося 37. Молодші кляси мали 111 годин навчання, старші 148. Іспит закінчення середнього ступня навчання склало 13 учнів 8-мої кляси, а саме: Ірина Болозовська, Люба Жабич (дуже добре), Леся Жмур, Ольга Гуса (дуже добре). Віра Мельник, Маруся Тищко, Марко Середович (дуже добре), Людмила Хом'як, Оля Полівчак, Софійка Рись, Богдан Шоробура, Тарас Рубич, Марія Перла.

Відбулися такі шкільні імпрези: Листопадове Свято і концерт в честь Тараса Шевченка. Кожна кляса окремо відзначила роковини 22-го Січня і річницю народин патронки школи, Лесі Українки.

В квітні відкрито при школі читальню. Крім книжок, а в шкільній бібліотеці, діти мали могу запізнатися з молодечими журналами: „Крилаті", „Юнак" і „Веселка". На жаль мала фреквенція дітей у читальні не дала змоги поставити її на належному рівні. Можливо, що з новим шкільним роком та справа направиться. За останній шкільний рік придбано до бібліотеки 78 томів нових книжок, в тому теж повне видання творів Івана Франка (20 томів). З того числа 9 книжок подарували приватні громадяни, а 69 куплено. Школа має 738 томів книжок.

Школою опікується Батьківський Комітет, який в цьому році працював вскладі: Леся Логуш — голова, Степан Грицик — заступник, Михайло Микитин — секретар, Петро Вашуцький — скарбник і Анна Мазурик — референтка дижурів.

В квітні закінчено друк шкільного Альманаха „Цвіт України", що обіймає 10-літню історію школи за час від 1954-1964 рр. Друк книжки коштував долярів 830.50. Обгортку зробив безкоштовно інж. архит. Володимир Бутенко. Гроші на видання Альманаха зложили місцеві організації і поодинокі громадяни. Список жертводавців подано при кінці Альманаха. Не вказано в цім списку 9 громадян, які вплатили по 5 дол., але книжка була вже зложена і не можна було вже тих імен додати. Ці імена це: панове: Іван Пігуляк, мгр Михайло Рубич, Степан Купровський, Тома Боцонь, Василь Возняк, Микола Годжак, Зенон М'ягкий, інж. Богдан Федорович і Микола Богайчук. Крім цього пані Фалина Войтович жертвувала на ту ціль два експонати своєї гарної кераміки.

Альманах розіслано до деяких американських бібліотек, а теж розсилається школам українознавства та деяким редакціям.

ВИСТУП УЧЕНИЦЬ РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ

На закінчення річної науки в балетній школі Роми Прийми - Богачевської відбувся в суботу, 18-го червня виступ учениць цієї школи, що мав показати здобутки й поступ за останній рік. В першій частині цікавої програми молоденькі танцюристки демонстрували працю над розвиненням балетної техніки, вивченням нових кроків та сполучуванням їх в оригінальні комбінації для творення танкових композицій, а пояснення давала вчителька. У другій частині учениці виконали українські танки, а в третій уривок балету „Попелюшка", що його скомпонувала Рома Прийма-Богачевська до музики Ігоря Соневицького. Школа Роми Прийми - Богачевської має за собою всього два роки існування, а вже завважується у її учениць велику дисципліну концентрації й ентузіязм для танкового мистецтва. На сцені було понад сорок учениць, одягнених в чорні балетові строї, створюючи посмак професійности. Між ученицями вже можна виділити талановитіших, які виконували сольові партії програми. Їхній талант дає запоруку розвиватись до мистецьких осягів під вмілим керівництвом здібної вчительки, що у своїй танковій кар'єрі перейшла через сцени великих театрів і здобула собі ім'я у світі танкового мистецтва.

І. П. Т.

В АМЕРИЦІ Й У СВІТІ

В СТОЛИЦІ ІНДОНЕЗІЇ ДЖАКАРТІ ВІДБУЛАСЬ так звана Національна Дорадча Рада, сурогат парляменту, позбавив Сукарна титулу „героя революції" та звання багатотисячна демонстрація студентів, на якій студенти глузували з президента Сукарна, його титуломанії і диктаторських манер та „престижевої" економічної політики, що зруйнувала край фінансово. Студенти домагалися, щоб „досмертного президента".

ДАНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЄНС ОТТО КРАГ „ВІДСЕПАРУВАВСЯ" від американських налетів проти газолінових резервуарів в Північному В'єтнамі, покликавшись на таку саму заяву британського прем'єра Гаролда Вільсона, але водночас натаврував Північний В'єтнам, що своїм непримиренним становищем внеможливлює повести конференцію про закінчення війни у В'єтнамі.

СИНОК ПОГИБШОГО ПРЕЗИДЕНТА КЕННЕДІ мусів піддатися невеликій операції у висліді попарення. П'ятирічний Джон впав був у п'ятницю до скриньки з горіючим дерев'яним вугіллям в городі, де відбувалась літня гостина. Він попік собі праву руку і ногу.

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Рідньою, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 4-го липня 1966 року, після довгої, важкої недуги відійшла від нас наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ І СЕСТРА

МАРІЯ з ВОРОБЦІВ РОЖАК

дружина пастора Української Церкви Адвентистів в Ню Йорку, уроджена 1911 року у Львові.

ЖАЛОБНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ відбудеться в четвер, 7-го липня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні George Werst, 71-41 Cooper Ave., Glendale, N.Y.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 8-го липня 1966 р. о год. 12:30 по пол. з пох. заведення на цвинтар Maple Grove, Kew Gardens, N.Y.

ХАЙ БУДЕ ВОЛЯ ТВОЯ!

Муж — МИРОСЛАВ
Син — ОРЕСТ
Донька — МАРТА
Брат — ОЛЕКСАНДЕР ВОРОБЕЦЬ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 4-го липня 1966 року в Сиракюзах, Н. Й., відійшов у Вічність на 79-му році життя, після важкої недуги

бл. п.

Д-р ФРАНЦ СВІСТЕЛЬ

бувший адвокат у Перемишлі, Україна, бувший старшина Українських Січових Стрільців та в'язень німецького концентраційного табору в Авшвіці.

Осиротив сина Володимира з трьома внуками в Сокалі, Україна, та дочку Дарію Марковську з двома внуками в Кордобі, Аргентина.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 7-го липня 1966 р. о год. 9-ій рано з похоронного заведення Петра Мацка, на місцевий український католицький цвинтар.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВІДДІЛ УККА — Сиракюзи, Ветерани
ВІДДІЛ „САМОПОМОЧІ" — Сиракюзи

Ділимося болюче сумною вісткою з Рідньою і Знайомими, що дня 21-го червня 1966 р. в Шикаго, Ілл. відійшов у Вічність на 71-му році життя, наш Найдорожчий БРАТ

бл. п.

ЮЛІЯН ДУБИЦЬКИЙ

бувший учасник Визвольних Змагань і бувший учитель на Західніх Землях України.

Похорон відбувся в п'ятницю, 24-го червня 1966 р. о год. 11:30 рано з Катедри св. о. Миколая на цвинтар св. о. Миколая.

В глибокому смутку:
дружина — ЮЛІЯ
брати — ІВАН, ВОЛОДИМИР і АЛЕКСАНДЕР з Родинами

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. **ВОЛОДИМИРА КОХАНА**

складаємо 15.00 долярів на Фундацію ім. Шевченка в Канаді

Надія БЕНДЮК, Люба КУПЧИК, Яромир ОРИШКЕВИЧ

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

св. п. Івана Мірошниченка

буде відправлена за Спокій Його Душі

ПАНАХИДА

дня 11-го липня 1966 року

о год. 6-ій по полудні на УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

АДЕЛЯ МІРОШНИЧЕНКО з Родиною

В глибокому смутку повідомляємо Рідню, Приятелів та Знайомих, що 4-го липня 1966 року на 79-му році життя померла, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, наша Найдорожча ДРУЖИНА

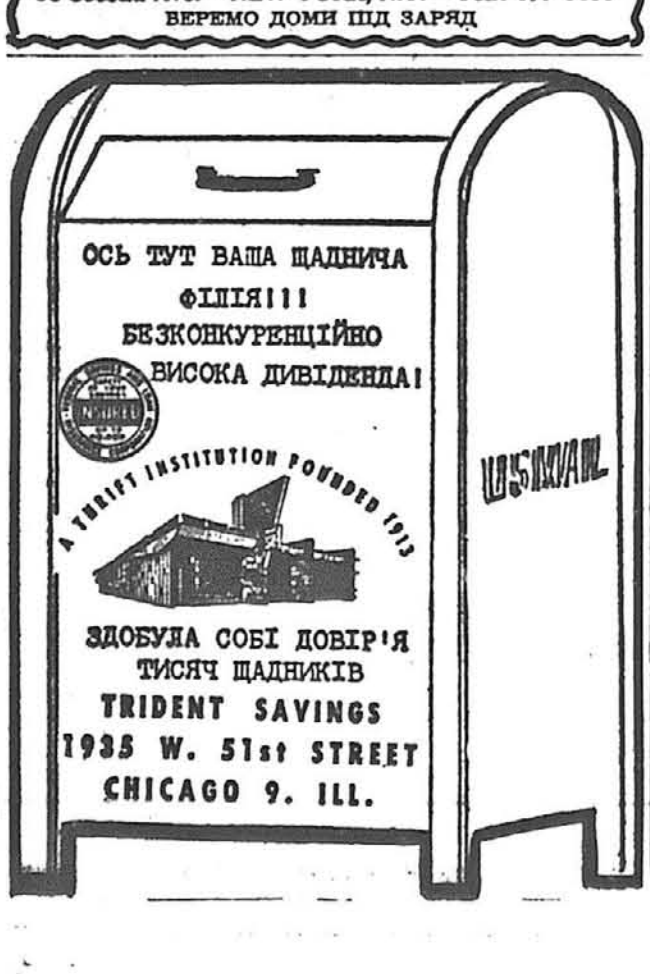
св. п.

СОФІЯ з КРВАВИЧІВ ГАРАСЕВИЧ

ПАНАХИДА — в середу, 6-го липня 1966 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина при 801 Springfield Ave., Ірвінгтон, Н. Дж.

ПОХОРОН — в четвер, 7-го липня 1966 р. о год. 10-ій ранку, після Заупокійної Служби Божої в церкві св. І. Хрестителя і опісля на цвинтар Evergreen в Елизабет, Н. Дж.

В глибокому смутку —
МИХАЙЛО — муж
і дальша Рідня

Янгставн, Огайо

ПОЧАТОК СУМІВСЬКОГО ХОРУ „ВЕРХОВИНА"

Хор „Верховина" в Янгставн, Огайо

9-го квітня 1965 р. Управа Осередку СУМА ім. пол Євгена Коновальця в Янгставні, Огайо, скликала ширші сходини членів та юнацтва, щоб створити хор, який обслуговував би всі національні свята на цьому терені. На ширші сходини запрошено диригента Петра Весоловського, щоб зреферував значення української пісні та потребу хору. По доповіді і дискусії на цю тему, ухвалено, щоб зорганізувати мішаний хор, та зразу приступлено до праці. За дириґента новоствореного хору запрошено Петра Весоловського і вже на найближчу суботу заповіджено пробу, на яку прийшло 14 хористів, в більшості юначки та юнаки місцевого Осередку СУМА.

Вдалось побороти перешкоди, які, деякі місцеві люди в цьому поважному ділі ставили. З початком 1966 року хор вже начисляв 30 хористів, з цього 75% молодих від 14 до 20 років, які дуже полюбили українські повстанські пісні, якими переважно хор оперує. Щоб затвердити цей хор на доброму фундаменті, то приходиться згадати, що молода юначка любила співати „Верховино". Скликано всіх хористів 4-го грудня 1965 року та надано йому назву „ВЕРХОВИНА", а в дні 14-го травня цього року вибрано Управу хору, до якої увійшли самі молоді активні члени хору: Володимир Гаврилко — голова, Маруся Проць — заступник голови, Аделя Весоловська — секретарка, Марія Гевко — заступник секретарки, Михайло Гаврилюк — скарбник, організаційний відділ: Стефанія Поліщук, Петро Проць і Орися Весоловська.

Управа хору стисло співпрацює з Управою Осередку та має на меті побільшити хор до 40 членів. Хор виступає на всіх національних імпрезах на цьому терені.

Щасти вам, Боже, наша молоде, нести свою українську пісню та культуру в широкий світ і тим самим ще більше любити свою неньку Україну.

Член хору З. Д.

ПОЛЬЩА Й УКРАЇНА

(Закінчення зі стор. 2-ї)

пі, що потягне за собою послаблення ізоляціонізму. „Холодна війна" — це остання фортеця сталінізму. Для Европи вона не потрібна, бо Европа тепер не боїться комунізму. Росії буде щораз важче ізолювати себе від Европи, і від Західньої і тим більше від Східньої і свою позицію зможе затримати лише завдяки різним відмовленням від теперішнього виду свого імперіялізму, що є царсько - імперіялістично - сталінською концепцією. Це не федерація держав, як ЗДА — але насильно „об'єднані" народи у фіктивний сталінського типу союз.

ЗДА — це синтетичний нарід іміґрантів. Сюди прибувають люди з інших країн і приймають американське громадянство. Але хто і в ім'я чого має право вимагати від українця, народженого на українській землі, щоб він приймав якусь фіктивну совєтську національність. Чехів є всього 13.6 мільйона. Українців є понад 40 мільйонів. Чеський комуніст є чехом, чи теж словаком. Але українець, який живе на власній землі під комуністичним режимом, мусить бути „совєтською людиною".

Історія вчить, що ніяка наймогутніша держава не могла запевнити тяглости системі, яка понижувала десятки мільйонів людей. Але всі імперіяльні держави, сперті на динаміці націоналізму, завалились, в тому й імперіяльна Франція й імперіяльна Британія.

Мєрошевскі підкреслює, що він не є прихильником наглого послаблення Росії, бо на місце слабої Росії піднесеться Німеччина. Тож він вважає, що в інтересі і Польщі і цілої Европи є еволюційна перебудова Росії в новочасну федерацію вільних держав. Він нагадує про те, яка велика прірва лежить між тим, що написано в совєтській конституції і що є в дійсності. 13 точка конституції ґарантує кожній державі право вийти з Союзу. Всі республіки в СССР повинні мати міністрів закордонних справ, а конституції республік уповноважують уряди тих республік іменувати своїх дипломатичних представників. Як це на ділі — знаємо. Всю владу монополізувала собі Москва, позбавивши всі республіки найменших прероґатив незалежности.

Національне питання, а головно українське питання — це „табу" совєтської політики. Тому ніхто цього питання не порушує, замовчують його постійно і ЗДА. Америка не зевропеїзує Росії, це зробить Европа. Мєрошевскі думає, що ліквідація „холодної війни" залежить від деколонізації Росії. В Европі вже немає колоніяльних держав. То ж Росія — якщо бажає бути в колі европейських держав, мусить перейти деколонізацію, як це зробили Франція й Англія. Це зробить Росію сильнішою, бо деколонізована Росія знайде партнерів в сателітних і підкорених державах, а так нерозв'язане національне питання стає в кожний час загрозою розбиття Росії. Думки польського публіциста Мєрошевського інтересні і варті уваги і дискусії. Його насвітлення вказує на всю трагедію України і зраджує прихильне ставлення автора і його однодумців до проблеми визволення України.

● **22 мільйони долярів призначено в Об'єднаних Націях** на поборювання неграмотности дорослих осіб. 6 мільйонів дано з бюджету ОН, а 16 мільйонів обіцяли дати Альжир, Іран, Малі, Еквадор і Танзанія. Еквадор буде першою латино - американською державою, що веде навчання грамоти для дорослих.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 8-го ЛИПНЯ 1966 р.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича — 94-ий Відд. о год. 7-ій веч. у приміщенні Укр. Демокр. Клюбу при 2376 Ґрілінґ вул. Проситься прибути і вибрати свої дивідендові чеки у фін. секр. — М. Ворішкевич, рек. секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 371 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Січової залі. Буде звіт делеґатів з 26 Конвенції УНС і рівнож роздача чеків - дивіденди. Проситься членів обов'язково прибути. — Ю. Варанюк, секр.

СУБОТА, 9-го ЛИПНЯ 1966 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 270 Відд. о год. 7:30 веч. в приміщенні УНДому при Фліт Ст. Проситься всіх членів прибути та вирівняти залеглі вкладки перед вакаціями. — А. Шаран, предс., М. Варан, секр., С. Островський, рек. секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Українська Січ — 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Говп Аве., Пассейк, Н. Дж. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Піврічні збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ма вул. На порядку нарад: звіт управи і роздача дивіденди. — В. Піх, предс., М. Кравчук, кас., І. Малець, секр.

НЕДІЛЯ, 10-го ЛИПНЯ 1966 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд. о годині 11-ій рано в церковній залі св. ап. Петра і Павла, 2280 W. 7th. Буде звіт делеґатів з 26 Конвенції УНС. Проситься вибрати чеки-дивіденди. — М. Бобечко, секр.

БАЛТІМОР, Мд. Місячні збори Б-ва Пресв. Тройці — 320 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Горож. Клюбі при 3101 O'Donnell St. В програмі зборів: звіти делеґатів з 26-ої Конвенції УНС, вибір делеґата на 9 Конґрес Американських Українців в м. Ню Йорку у днях 7-9 жовтня ц. р. Проситься всіх членів прибути на означений час. — Д. Пісецький, предс., Ів. Малко, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Любов — 45-ий Відд. о год. 11:30 до 1:30 в домі Укр. Амер. Горожан при 847 Franklin St. Просимо членів прибути і забрати свої чеки - дивіденди та вирівняти свої вкладки в тій самій залі і в тій самій годині буде збірка вкладок в неділю, 17-го липня 1966 р. Адв. І. М. Дудун, предс., М. Сеник, секр.

PHOENIXVILLE, Pa. Звичайні місячні збори 321-го Відд. о год. 1-ій по пол. в парох. залі. Проситься членів прибути, вирівняти вкладки та відібрати чеки - дивіденди. — І. Яворський, предс., В. Люба, касир, Д. Чук, секр.

Посмертні згадки

СТЕФАН МЕЛЬНИЧУК, член Т-ва Сокіл — 336 Відд УНС в Клівленді, Огайо, помер 9 червня 1966 р. Походив зі с. Доброміль, пов. Перемишль, Україна. Полишив у смутку дружину Надію і сина Дмитра. Похорон відбувся 11 червня 1966 р. з похоронного заведення до православної церкви Пресв. Тройці при участи родини, приятелів і членів Т-ва Сокіл.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Кісіль, секр.

АННА СТЕФАНЮК, членка 150-го Відд. УНС в Пітсфілд, Масс., померла 15-го червня 1966 р. Покійна народилася 10 грудня 1896 р. Полишила в смутку мужа, 3 дочки та внуків. До УНСоюзу вступила 16 листопада 1939 р. Походила з с. Млинівці, пов. Зборів, Зах. Україна. Належала до укр. кат. церкви св. І. Хрестителя в Пітсфілді, Масс., була добра парохіянка, добра українка, помагала всім і нежалувала на добродійні цілі.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Тарновський, секр.

МИХАЙЛО МАЛАЩУК, член Т-ва Львів – 346 Відд. УНС в Клівленді, Огайо, помер по тяжкій недузі 20-го березня 1966 р. Родився 1901 року в с. Закалє, Пінська область. До Америки прибув 1949 р., спершу до Шикаґо, а згодом перенісся до Клівленду. Членом УНСоюзу став враз з Рідньою, по приїзді до Америки. Всіми був люблений і поважаний, як взірцевий член і чесний громадянин. У великому смутку полишив дружину, 2 дочки Ольгу зам. Гвоздецьку й Фелю зам. Борис, сина Івана Малащака та 6 внуків. Прощали й супроводили на Вічний Спочинок рідня, приятелі та Управа і члени Відділу та квітами встелили свіжу могилу.
Вічна Йому Пам'ять!
Р. Чучкевич, секр.

АНТІН ФЕДАН, довголітній член 204-го Відд. УНС ім. о. Агапія Гончаренка в Ню Йорку, помер по довгій хворобі, дня 10-го червня 1966 р. Покійний походив зі села Яйківці, пов. Жидачів, Україна. До Америки приїхав 1912 року. Полишив у смутку дружину Розалію, синів Стефана, Едварда і дочку Анну зам. Малік та 6 внуків. Похорон відбувся з церкви св. Юра в Ню Йорку на цвинтар Кальварія в Ню Йорку.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

● Клявдія Косиґіна, дружина совєтського прем'єра Алексєя Косиґіна, яка товаришила своєму чоловікові у відвідинах у Фінляндії, здобула більше прихильности серед фінляндців, як її чоловік. Особливо фінляндська преса з великою симпатією до Клявдії Косиґіни описувала інцидент, колито вона, коли „христила" збудований у місцевих доках для СССР вантажний корабель пляшкою шампанського вина облила шампаном себе і президента Урго Кекконена, що стояв біля неї і сердечно розсміялася. Її чоловік був дуже збентежений, не маючи — видно — почуття гумору.

ТАРЗАН, ч. 5648. Знайшли зрадника!

Залишені три нурці швидко відкрили, що їх зрадив хтось...

Вони продовжували плисти на берег, кожний зайнятий підозрою і сумнівом... Хтось вкрав скриньку?

Нагло вони виявили величезного омара у воді перед ними... І стиснений в одній потворним клішні був зрадник!